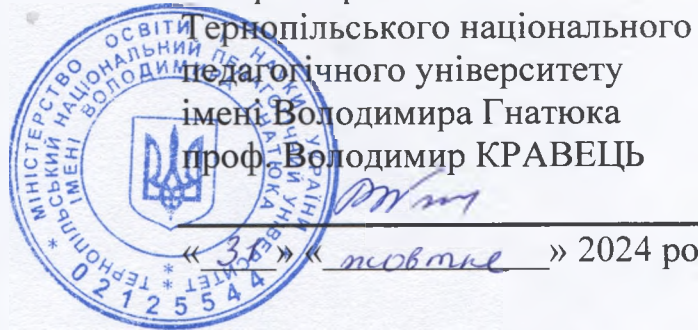

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
проф. Володимир КРАВЕЦЬ

« 30 » « жовтня » 2024 року

**Протокол №2 від 24.10.2024 р.
фахового семінару, проведеного на базі
кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського
національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
щодо висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів докторської дисертації Невзорова Романа Вікторовича
«Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки
до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації»**

ПРИСУТНІ:

1. Кравець В.П. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та менеджменту освіти, академік НАПН України.
2. Мешко Г.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти (голова засідання).
3. Терещук Г.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці, член-кореспондент НАПН України.
4. Боднар О.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та менеджменту освіти.
5. Цідило І.М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та методики її навчання.
6. Плачинда Т.С. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».
7. Груць Г.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.
8. Винничук О.Т. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.
9. Вихор С.Т. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.
10. Радченко О.Я. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

11. Нестайко І.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.
12. Сеньовська Н.Л. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.
13. Удич З.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.
14. Шульга І.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

СЛУХАЛИ:

Головуюча на фаховому семінарі Мешко Г.М.:

На порядку денному фахового семінару питання про надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертаційного дослідження Невзорова Романа Вікторовича на тему: **«Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації»** на здобуття ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

Роботу виконано відповідно до Плану наукової і науково-технічної діяльності Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба в межах теми науково-дослідної роботи: «Удосконалення тактичної підготовки курсантів – льотчиків із застосуванням сучасних інформаційних технологій» (державний р/н 0122U000218) і тем оперативних завдань: «Оптимізація повітряно-тактичних компонентів підготовки операторів складних ергатичних систем для покращення викладання дисципліни тактика роду авіації» (Інв. № 19864); «Забезпечення якості фахової підготовки курсантів-льотчиків тактичної авіації до бойових польотів» (Інв. № 20049). Тему роботи затверджено вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (протокол № 2 від 24 вересня 2024 р.).

Для проведення попередньої експертизи і підготовки Висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Невзорова Романа Вікторовича відповідно до п. 11 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, рішенням вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка від 24 вересня 2024 року було призначено рецензентів його дисертаційного дослідження: Терещука Г.В., доктора педагогічних наук, професора кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці, член-кореспондента НАПН України; Мешко Г.М., доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри педагогіки та менеджменту освіти; Цідило І.М., доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри інформатики та методики її навчання.

Також сьогодні рада представити вам Тетяну Степанівну Плачинду, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», яка є фахівцем з підготовки фахівців авіаційної галузі та сьогодні буде присутньою на нашому засіданні.

Розглянемо підготовлений рецензентами за результатами попередньої експертизи висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів докторської дисертації Невзорова Романа Вікторовича **«Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації»**. Запрошую учасників фахового семінару до обговорення представленого дослідження і запропонованого висновку рецензентів, а також прийняття відповідного рішення.

Інформаційна довідка про Невзорова Романа Вікторовича:

Невзоров Роман Вікторович – кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри тактики авіації Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

У 1997 році закінчив Харківський інститут льотчиків Військово-Повітряних Сил (нині Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба) за спеціалізацією «Льотна експлуатація та бойове застосування літальних апаратів» і здобув кваліфікацію «спеціаліст, офіцер військового управління тактичного рівня».

У 2000 році скерований на навчання до ад'юнктури Харківського інституту Військово-Повітряних Сил (нині Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба) та після завершення навчання у 2003 році призначений на посаду викладача-старшого льотчика-інструктора кафедри льотної експлуатації та бойового застосування літаків, на якій у період до 2020 року проходив службу на посадах старшого викладача та заступника начальника кафедри.

У 2001 році за заочною формою навчання закінчив Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут» за спеціалізацією «Літаки та вертольоти».

У 2007 році закінчив Національну академію оборони України за спеціалізацією «Управління та бойове застосування підрозділів (частин, з'єднань) авіації» і здобув кваліфікацію «магістр військового управління, офіцер військового управління оперативно-тактичного рівня».

У 2019 році в Льотній академії Національного авіаційного університету захистив дисертацію на здобуття наукового ступеню кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Тема дисертації: «Формування фахової компетентності майбутніх військових пілотів із застосуванням засобів повітряно-тактичної підготовки».

З 2020 року і дотепер проходить службу на посаді начальника кафедри тактики авіації льотного факультету Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

Слово для оголошення основних положень дисертації надається Невзорову Роману Вікторовичу.

Доповідач Невзоров Р.В.: Шановна голово! Шановні члени фахового наукового семінару! Шановні присутні!

Вашій увазі пропонуються результати дисертаційної роботи на тему: **«Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації».**

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена:

по-перше, ймовірність розв'язання повномасштабної агресії проти нашої держави після відбиття повномасштабного вторгнення РФ буде у подальшому постійно зберігатись на достатньо високому рівні, що обумовлює постійну підтримку паритету у воєнній галузі загалом та тактичної авіації Повітряних Сил ЗС України, зокрема;

по-друге, підтримка та оновлення літакового парку тактичної авіації вимагає підвищення ефективності та багатofункціональності бойового застосування підрозділів тактичної авіації;

Вищезазначене на перший план виводить професійно важливі якості, необхідні для захоплення й утримання тактичної переваги у повітрі та властивості організму льотчика, необхідні для забезпечення прийняття оптимальних тактичних рішень в умовах бойового польоту.

Все це обумовлює необхідність зміни підходів у підготовці майбутніх військових льотчиків тактичної авіації, а саме теоретичних та методичних засад їх навчання підготовці та виконанню бойових польотів.

Метою дослідження є: науково обґрунтувати й експериментально перевірити ефективність функціонування педагогічної системи забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації.

Об'єкт дослідження – процес фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації.

Предмет дослідження – педагогічна система забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації.

Відповідно до мети сформульовано такі завдання дослідження:

1) уточнити теоретичні основи фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації у системі вищої військової освіти;

2) виявити основні тенденції підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації до бойових польотів у вищому військовому навчальному закладі;

3) узагальнити сучасні підходи до підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації до бойових польотів у вищому військовому навчальному закладі;

4) проаналізувати ключові проблеми фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації у вищому військовому навчальному закладі в сучасному динамічному відкритому освітньому просторі;

5) дослідити стан впровадження сучасних технологій як засобу вдосконалення фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації;

6) розробити організаційно-методичне забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації;

7) експериментально перевірити ефективність запропонованої педагогічної системи забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації.

Аналізуючи та систематизуючи наукові джерела з порушеної проблеми, уточнено теоретичні основи фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації у системі вищої військової освіти.

Поняття «фахова підготовка майбутніх льотчиків тактичної авіації» пропонується розуміти як комплекс спеціальних, спеціально-тактичних навчальних дисциплін і курсів, а також спеціалізованого тренажерного, фізичного та психофізіологічного навчання, що складає базовий компонент професійної підготовки військових пілотів у ВВНЗ і спрямований на формування в них спеціальних військових льотних компетентностей та фахової готовності до виконання бойових завдань.

Поняття «наземне навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації» сформульоване як розділ військово-педагогічної науки, що досліджує закономірності підготовки до бойових польотів на землі та обґрунтовує зміст, форми і методи системи її наземного виховання, навчання та освіти.

У процесі дослідження доведено, що сучасні наукові підходи до підготовки майбутніх військових льотчиків до бойових польотів в системі вищої військової освіти формувалися і закріплювалися в практиці ВВНЗ під впливом еволюції науково-педагогічних поглядів на порушену проблему. На початок 1990-х рр., коли у незалежній Українській державі почала формуватися власна система військової, в тому числі авіаційної, освіти, у відповідних наукових і експертних колах, а також у профільному військовому ВНЗ остаточно склалася методика льотного навчання, базовим підґрунтям якої виступила міжгалузева теорія авіаційної психології і професійної (військової) педагогіки. Домінуючу роль в останній й до сьогодні відіграє психологічна складова, а педагогічний зміст обмежується переважно її методичним наповненням.

Обґрунтовано ключові проблеми наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації в сучасному динамічному відкритому освітньому просторі.

Встановлено, що наразі склався суттєвий розрив між об'єктивними вимогами науково-технічного розвитку і часу до професійних компетентностей військового пілота, рівнем науково-теоретичного забезпечення їх підготовки та її реальною практикою у вітчизняному ВВНЗ.

Вирішенню вказаного дисбалансу на тактичному рівні допоможе розроблена педагогічна модель наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації. Модель передбачає формування особистості майбутнього пілота тактичної авіації Повітряних Сил в умовах вітчизняного ВВНЗ на основі цілісної системи фахової підготовки.

Сформульоване авторське визначення цього явища: складна

багаторівнева метасистема освітньої галузі, в межах якої відбувається генерація й апробація новітніх педагогічних ідей і підходів; становлення нових моделей навчання; визначення ключових сучасних професійно-освітніх компетенцій та для якої характерні максимальна відкритість дидактичного змісту, форм та інструментаріїв, а також їх обмін в глобальному масштабі.

Підготовка майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів розглянута як соціальна система з педагогічних позицій: вивчені тенденції її розвитку та підходи до її педагогічного конструювання на сучасному етапі. При цьому найсуттєвішими чинниками впливу на педагогічну систему підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації в Україні є соціальні, економічні, політичні, військові й організаційно-правові фактори, що у комплексі формують концептуальні й нормативні вимоги до військових льотчиків загалом та до системи їх підготовки до бойових польотів зокрема.

Пропоновано компонентний склад готовності майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів. Фахова готовність майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів складається з наступних базових компонентів: когнітивний, діяльнісний, операційний, мотиваційно-вольовий, фізичний та психофізіологічний.

Узагальнено педагогічну систему забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації, здійснено обґрунтування спецкурсу, як складової навчально-методичного комплексу, фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації, побудовано структурно-функціональну модель реалізації педагогічної системи забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації.

Обґрунтовано концептуальний вигляд авторської педагогічної системи, що містить ідеї та принципи (системоутворювальне ядро), структуру (мету, зміст, засоби педагогічної комунікації, суб'єктів, дидактичні засоби), механізми зв'язків і структурування (педагогічні умови) та проєктований педагогічний результат, уточнені і деталізовані під специфіку фахової підготовки курсантів-військових льотчиків в умовах сьогодення з урахуванням, разом з іншим, стандартів НАТО.

Для теоретичної апробації педагогічної системи розроблено педагогічну структурно-функціональну модель забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації, що складається з чотирьох системоутворювальних блоків: цільового, змістовного, організаційно-технологічного та результативного.

Завданнями структурно-функціональної моделі є вдосконалення фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації. При цьому, кожному базовому виду фахової підготовки відповідає своє завдання щодо готовності (свій компонент).

Запропоновано авторський спецкурс «Педагогічні основи фахової готовності військового льотчика», який розроблений відповідно до основних положень вище зазначеної авторської педагогічної системи і структурно-

функціональної моделі реалізації останньої та задуманий як педагогічний інструмент формування фахово значимих навичок самоконтролю і самооцінки курсантів авіаційного ВВНЗ.

Проведено експериментальне дослідження ефективності педагогічної системи забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. Виходячи з поставлених мети і завдань, експериментальна частина нашого дослідження складається з трьох етапів.

Групи, сформовані для проведення педагогічного експерименту та їх характеристика представлені на слайді. Основною особливістю є те, що всі учасники експерименту пройшли первинний професійний відбір.

Вимірювання здійснювалось за кожним компонентом фахової готовності до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації окремо, що узагальнено представлено на слайді.

За отриманими нами первинними даними експерименту, можна констатувати зміни в показниках сформованості окремих компонентів.

Наявна відчутна динаміка покращення якості тренажерної підготовки в ЕГ в частині збільшення питомої ваги курсантів з високим рівнем виконання навчальних завдань; курсантів, рівень сформованості показників операційного компоненту яких визначений як достатній.

Відбулося покращення мотиваційного та вольового показників праксеологічного критерію мотиваційно-вольового компонента фахової готовності за високим рівнем відповідно в ЕГ.

Досягнуто випередження сформованості актуальних фізичних якостей в ЕГ, порівняно з КГ, за показником загальних фізичних функціональних якостей та за показником спеціальних фізичних фахово орієнтованих якостей, що безпосередньо вказує на ефективність запроваджених нами у процесі експерименту заходів порівняно з традиційною системою.

Вдалося досягти покращення показників психофізіологічного компоненту фахової готовності в ЕГ, порівняно з результатом КГ.

Отримані науково-практичні результати дають аргументовані підстави стверджувати, що розроблена і запроваджена нами педагогічна система забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації експериментально підтвердила свою ефективність.

Доповідь на цьому дозвольте закінчити. Дякуємо за увагу!

Головуюча доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.:
Дякую. Шановні колеги, у кого є запитання до здобувача?

Доктор педагогічних наук, професор Терещук Г.В.:

1. Я хотів би повернутися, Романе Вікторовичу, до слайду 12 Вашої презентації – етапи педагогічного експерименту. Зазвичай – спочатку констатувальний етап, потім – організаційно-педагогічний, і завершальним може бути формувальний, а можна додати ще й контрольний. У Вас на слайді починається з формувального етапу експерименту. Це просто назви так, чи по суті?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. Послідовність етапів нашого експерименту, безумовно, у зворотному напрямку.

2. Наступне моє запитання: незрозуміла послідовність структурних елементів Вашої теоретичної моделі. Мені незрозуміла її логіка: чому мета не на початку, а результат всередині?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. Звичайно, мета має бути основним елементом цієї моделі, і ми підніmemo її на початок схеми. Ми внесемо зміни у структуру моделі.

Доктор педагогічних наук, професор Кравець В.П.:

1. Скажіть будь ласка, Ви досліджуєте фахову підготовку пілотів до польотів на яких літаках? Вона ж має відрізнитися від підготовки, наприклад, на бомбардувальнику чи винищувачу.

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. У нашій роботі не було прив'язки до конкретного типу літального апарату. Тому що у дисертаційному дослідженні зосереджена увага не на навчанні пілотувати, а виконувати бойові завдання. Алгоритм підготовки до бойових завдань, згідно з Бойовим статутом, однаковий для будь якого типу літака.

2. Тоді що є фаховою підготовкою?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. Фахова підготовка передбачає, що курсант буде готовий не лише літати на будь-якому типі літального апарату, а й виконувати на цьому типі бойові польоти.

3. Але ж бомбардувальник і винищувач мають різні завдання?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. З цього приводу можна сказати наступне, що на даному етапі (чому у нашій темі звучить «тактична авіація») бомбардувальники як окремий рід авіації мають лише такі розвинені країни, як США, а саме стратегічна бомбардувальна авіація. У нашій країні, як і в більшості європейських країн, тактична авіація виконує завдання як для атак наземних цілей, так і боротьби з повітряними цілями. Тому у запропонованих змінах до тренажерної підготовки розглядаються вправи з завдання ударів по наземних цілях і повітряні бої з повітряними цілями.

Доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.:

1. Як у Вашій дисертації розмежовуються поняття «фахова готовність до бойового польоту» і «фахові компетентності»?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. Фахові компетентності є складовими готовності, адже необхідно по перше – щоб льотчик міг самостійно, після отримання бойового завдання, у повному обсязі підготуватися до бойового польоту. По друге – самостійно відпрацювати бойові документи, на основі яких буде виконуватися цей політ, що, у свою чергу, вимагає розробки, як мінімум, згідно з Бойовим статутом, двох-трьох варіантів повітряного бою або атаки наземної цілі. Все це вимагає певних компетентностей, аби сформувати готовність курсанта до виконання бойових завдань після випуску з університету. Тому готовність охоплює набуття фахових компетентностей, але й передбачає формування та розвиток творчого тактичного мислення.

2. Скажіть будь ласка, що Ви пропонуєте у дослідженні для того, щоб підвищити рівень стресостійкості майбутнього пілота?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. Основне – це те, що сучасні комп'ютерні технології і сучасні авіаційні тренажери дають змогу з високим ступенем відповідності створити ті бойові умови та моделювати ту тактичну обстановку, яка у нас є за розвіданими. Тому відпрацювання декількох варіантів свого бойового завдання на комп'ютері або на тренажері дає можливість підвищити стресостійкість через формування готовності до цих бойових умов.

Доктор педагогічних наук, професор Боднар О.С.:

1. Перше питання таке: Ви написали, що збираєтеся змінити жорсткий навчальний норатив на динамічний. Поясніть, що Ви мали на увазі?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за запитання. Це пов'язано з тим, що умови ведення бойових дій постійно змінюються. Також постійно змінюється авіаційна техніка – вона оновлюється, або модернізується. Оновлюється тактика її застосування. Тому необхідно, аби випускник був готовий до цих змін і враховував їх під час підготовки до виконання бойових завдань.

2. Наступне запитання: на сторінках дисертації ви пишете, що на цьому етапі авіація відкинута на 30 років назад, а, з другого боку, Ви зазначаєте, що йде підготовка за стандартами НАТО, то як це узгоджується?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за питання. На жаль, на цьому етапі ми не можемо сказати, що це питання узгоджене, тому що бойові документи залишаються застарілими, а стандарти НАТО приймаються, і ми вимушені їх використовувати. Але вони ще не перейшли у наші бойові документи, за якими льотчик готується до бойового польоту. Тому у нашій роботі й розглянуте питання вирішення цієї проблеми, аби під час підготовки до бойового польоту, випускник використовував як класичні вітчизняні бойові документи, так і стандарти НАТО, які зараз упроваджуються у Збройні Сили України.

3. Від кого залежить прийняття цих стандартів?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за питання. Необхідно, щоб стандарти НАТО були перетворені на наші керівні бойові документи на державному рівні.

Доктор педагогічних наук, професор Цидило І.М.:

До експериментальної групи входили курсанти третього та четвертого курсів, які навчались за освітньою програмою «Льотна експлуатація та бойове застосування літаків» за профілем тактичної авіації. До контрольної групи входили: курсанти першого курсу які навчались за ОП «Льотна експлуатація та бойове застосування літаків» (підготовка за програмою PPL); курсанти третього та четвертого курсів, які навчались за освітньою програмою «Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів» (підготовка за профілем армійської авіації); курсанти третього та четвертого курсів спеціальності, які навчались за освітньою програмою «Льотна експлуатація повітряних суден», (підготовка за профілем цивільних пілотів). Тобто, контрольна група складалась зі студентів, які не навчались

навіть за означеною Вами ОПІ. То наскільки коректними є отримані Вами результати експериментального дослідження?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за питання. Як мною було зазначено раніше, у нашій роботі немає прив'язки до конкретного типу літального апарату, тобто дослідження стосується підготовки до бойового польоту. Основою підготовки до бойового польоту є вміння виконувати польоти, тому підготовка до бойового польоту – це є найвищий рівень готовності випускника до своєї майбутньої професійної діяльності. Тому основною загальною характеристикою для всіх цих груп – це є підготовка їх як пілотів.

Кандидат педагогічних наук, доцент Удич З.І.:

1. Чи можете Ви визначити педагогічні умови, які необхідні для власне якісної наземної підготовки льотчиків?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за питання. У нашій роботі виокремлені наступні педагогічні умови задля якісної підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації: створення сприятливих умов формування в курсантів-військових льотчиків якостей самоактуалізації, самозростання, самооцінки, навчання в умовах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; формування атмосфери вільного і продуктивного розвитку особистості; забезпечення відповідності фахової підготовки курсантів стандартам НАТО та досвіду передових авіаційних держав-членів Північноатлантичного Альянсу та сутність і зміст чинних стандартів НАТО щодо планування бойових польотів; впровадження навчальної дисципліни «Моделювання та планування бойових польотів» з метою відповідності підготовки випускників вимогам первинних посад щодо підготовки до бойових польотів (у т. ч. за стандартами НАТО); виокремлення наземного навчання бойовим польотам як окремої педагогічної конструкції. Головною метою виокремлених нами педагогічних умов було забезпечення розвитку самовдосконалення і самооцінки майбутнього пілота – оцінки власної готовності до виконання конкретного бойового польоту.

2. Чи розглядаєте Ви однією з умов професійність, фаховість, компетентність викладацького складу?

Доповідач Невзоров Р. В.: Дякую за питання. У нашому дослідженні ми це питання не розглядали, але, безумовно, це суттєво впливає на підготовку курсантів.

Головуюча доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.: Чи є ще запитання до Романа Вікторовича? Якщо немає запитань, то ми можемо перейти до обговорення та заслуховування рецензій шановних рецензентів. До слова запрошується рецензент дисертаційної роботи Терещук Григорій Васильович, - доктор педагогічних наук, професор кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці, член-кореспондент НАПН України.

Рецензент дисертаційної роботи доктор педагогічних наук, професор Терещук Г.В.:

Дисертаційне дослідження Невзорова Р.В. безпосередньо стосується підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до виконання бойових

польотів, зокрема, дисертант зосередився на виявленні ефективних способів формування та розвитку в льотчиків ще на землі (до польотів) тактичного мислення у бойовому польоті, повітряно-тактичних знань, умінь і навичок, а тому в умовах широкомасштабної війни є актуальним і своєчасним. Автором здійснена спроба представити науково обґрунтовану і перевірену на практиці авторську педагогічну систему забезпечення якості наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації.

Схвалення заслуговують запропоновані дисертантом компонентний склад фахової готовності майбутніх льотчиків тактичної авіації, «Концепт-схема педагогічної системи забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації». Багато уваги дисертант приділив прикладним аспектам змісту та послідовності наземної бойової підготовки майбутнього льотчика тактичної авіації. Автором накопичено великий обсяг цікавого і цінного з практичної точки зору матеріалу з проблеми дослідження.

Перелічені вище позиції та інші концепти дисертаційного дослідження Невзорова Р.В. є основою для обґрунтування заявленої дисертантом педагогічної системи підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до виконання бойових польотів. У цій системі (її моделі) виражена у концентрованому вигляді наукова новизна дослідження.

На фоні загалом позитивного враження від рецензованої роботи доцільно зробити зауваження.

1. У «загальній гіпотезі дослідження» слабо прослідковується ідея пропонованої авторської системи підготовки льотчиків, а у часткових гіпотезах переважають тези аксіоматичного характеру, які можна трактувати як вихідні положення концепції дослідження.

2. Представлена концепція дослідження не розкриває повною мірою теоретичних положень і технологічних чи методичних підходів до побудови заявленої авторської педагогічної системи.

3. У п. «Наукова новизна і теоретичне значення дослідження» відображена спроба науково обґрунтувати педагогічну систему фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації з теорії та практики виконання бойових польотів, задекларовано, що ця система «ґрунтується на нових концептуальних основах». Проте сутність і конструкція цієї системи, як і сутність концептуальних положень у цьому пункті наукового апарату розкрита поверхово.

4. Модель (схема) наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації, розроблена автором надто спрощена, хоча автор стверджує, що «така педагогічна модель є доволі гнучкою, а її валідність – відносно високою». Таке твердження достатньо не обґрунтоване.

5. Перший і другий розділ за своїми назвами дещо алогічні щодо їх послідовності. Чи не доцільно поміняти їх місцями: спочатку представити сучасний стан досліджуваної проблеми, а потім теоретичні основи.

6. Має місце некоректна назва п.3.1. «Обґрунтування проблеми наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації у вищому

військовому навчальному закладі в сучасному динамічному відкритому освітньому просторі» (проблема і актуальність теми дослідження обґрунтована у вступі і першій частині дисертації). Фактично ж у цьому розділі описано теоретичні підходи до вирішення проблеми дослідження.

7. У п. «5.1.Характеристика умов та особливостей проведення експерименту з перевірки ефективності педагогічної системи забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації» представлені міркування про те, що таке педагогічний експеримент, наводяться класифікації педагогічного експерименту. Такі відомості викладені у багатьох посібниках і нема потреби у дисертації їх характеризувати.

Загалом дисертаційне дослідження Невзорова Р.В. в основному відповідає нормативно-правовим вимогам, що ставляться до докторських дисертацій, його результати досить повно висвітлено у публікаціях і пройшли широку апробацію на всіх рівнях, у тому числі й міжнародному.

Зміст дисертації, методи дослідження та основні результати, отримані під час наукового пошуку, відповідають спеціальності 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

Пропоную затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Невзорова Р.В. на цьому фаховому семінарі при кафедрі педагогіки та менеджменту освіти, а також рекомендую дисертацію Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації» до подання на захист у спеціалізованій вченій раді з присудження наукового ступеня доктора наук.

Доповідач Невзоров Р.В.: Дозвольте подякувати шановному рецензенту Терещуку Г.В. за аналіз та зауваження щодо дисертаційного дослідження. Із зауваженнями ми погоджуємося і будемо враховувати їх у нашій подальшій роботі.

Головуюча доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.: Дякуємо Григорію Васильовичу. До слова запрошується рецензент дисертаційної роботи Цідило Іван Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та методики її навчання.

Рецензент дисертаційної роботи доктор педагогічних наук, професор Цідило І.М.:

У дисертації доведено актуальність теми. На сьогоднішній день в Україні відсутня цілісна обґрунтована педагогічна система наземного навчання бойовим польотам майбутніх військових льотчиків як результат недостатнього наукового вивчення даної проблематики в педагогічній теорії в цілому.

Ґрунтовний огляд особливостей професійної підготовки льотчиків військової авіації в країнах-членах НАТО, зроблений автором, демонструє активне використання наземних тренажерних методів та фундаментальне застосування ІТ-технологій у навчанні (технології комп'ютерного моделювання, тривимірне проектування, віртуальна реальність тощо),

поширення комп'ютерно-полігонних військових ігор, використання авіабаз і полігонів, розташованих у природних умовах, подібних до регіонів майбутнього бойового застосування авіації, що в комплексі підтверджує суттєву роль наземного навчання і його системну науково-теоретичну базу у структурі фахової підготовки майбутніх військових льотчиків.

Автором коректно сформульовано мету, яка має бути досягнута та визначено об'єкт і предмет дослідження. Ґрунтовно відібрано комплекс теоретичних, емпіричних та статистичних методів, спрямованих на розв'язання поставлених завдань.

Ґрунтовний науково-теоретичний підхід дав змогу дисертанту реалізувати основні положення педагогічної системи забезпечення якості фахової наземної підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації на теоретичному та практичному концептах, що розкривають її сутність і підтверджують гіпотезу дисертаційного дослідження.

З огляду на цікавий міждисциплінарний характер роботи, рецензована дисертація вирізняється не лише глибиною теоретичного аналізу обраної проблеми, але й оригінальністю методичної пропозиції щодо її розв'язання у процесі фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації.

Водночас є низка зауважень.

1. У тексті дисертації необхідна єдність термінології, зокрема «предметом дослідження є педагогічна система забезпечення якості наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації». Проте по тексту дисертаційного дослідження зустрічаються поняття «формування», «підготовка», «вдосконалення», «забезпечення підготовленості майбутніх військових льотчиків», «спеціальна (бойова) підготовка» (ст. 37) і т.д.

2. Розробляючи методичне забезпечення експериментальної роботи автором запропоновано: на сторінці 42 вступу з наведеного речення випливає, що «спеціальна (бойова) підготовка» це є головна дисципліна, яку автор запропонував, і яка детермінує міжпредметні зв'язки у навчанні;

На с. 17 розд.4. автором вказано, що був розроблений практикум з «Тренажерної підготовки до виконання бойових польотів», що відповідає основним темам навчальної дисципліни «Тактика авіації»;

На с. 83 розд.4. розробки нами спецкурсу «Педагогічні основи фахової готовності військового льотчика» для майбутніх льотчиків тактичної авіації.

Відповідно є незрозумілим, які освітні компоненти склали основу забезпечення якості наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації.

4. Використання застарілих термінів на кшталт «предметів різних дисциплінарних циклів», зараз це «Освітня компонента Загальної підготовки» «Освітня компонента Спеціальної підготовки» і т.д. (відповідно навчальному плану Освітньої програми). Або ж «формувати знання, навички та вміння», хоча ми знаємо, що навчальний процес у вищій школі зорієнтований на компетентнісний підхід.

5. Можливо варто було б обґрунтувати та розділити поняття «наземного навчання» та «педагогічна система підготовки» виокремивши ширше і вужче поняття. У тексті дисертації є лише декларативне речення про виокремлення поняття «наземне навчання» у автономний педагогічний конструкт як окрему підсистему, яке вперше зустрічається у висновках до першого розділу. Разом з тим, у «Структурно-функціональній моделі ...» (с.100 розділ 4) до педагогічних умов віднесено «Виокремлення наземного навчання бойовим польотам як окремої педагогічної конструкції». Але ми знаємо, що поняття «наземне навчання» виокремлено в автономний педагогічний конструкт як окрема підсистема. Чи коректно відносити підсистему до педагогічних умов?

6. У тексті дисертації автором задекларовано, що «Структура запропонованої моделі дає змогу чітко описати всі складові процесу наземної підготовки, сформулювати детальний алгоритм навчання та співставити його з існуючою професіограмою спеціальності». Проте, такого аналізу на відповідність професіограмі не наведено.

7. Необхідно звернути увагу на добір ключових слів. Зокрема, в анотації наведені ключові слова з'являються дуже рідко а деякі взагалі відсутні. У дисертаційному дослідженні взагалі відсутні ключові слова «льотний склад» та «стресостійкість льотчика».

Докторська дисертація Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації» є самостійним, завершеним дослідженням, містить наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів та відповідає пп. 7 та 9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій ученій раді зі спеціальності 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

Доповідач Невзоров Р.В.: Дозвольте подякувати шановному рецензенту Цідилу І.М. за аналіз та зауваження щодо дисертаційного дослідження. Із зауваженнями ми погоджуємося і будемо враховувати їх у нашій подальшій роботі.

Головуюча доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.: Дякуємо Іване Миколайовичу. Дозвольте виголосити власні міркування після рецензування дослідження Романа Вікторовича.

Рецензент дисертаційної роботи Мешко Галина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

Дисертаційне дослідження присвячено актуальній проблемі педагогічної науки та сучасної освітньої практики, важливість якої зростає в умовах війни з росією. Досліджуючи питання забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації з різних аспектів, автор дисертації опрацював велику кількість наукових джерел. Дослідження потребувало знань педагогіки і психології вищої школи,

4. Доцільно об'єднати друге і третє завдання дослідження.

5. Автор досліджує систему підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації. Яка роль інших видів діяльності, крім навчальної, у фаховій підготовці льотчиків?

6. Як узгоджується назва розділу 2 «Сучасний стан фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів у системі вищої військової освіти» із назвою п.2.2. «Історичний екскурс підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів»?

7. У розділі 5 добре здійснено кількісний аналіз результатів експериментального дослідження. Вартувало б більше уваги приділити саме *якісному* аналізу результатів проведеного експерименту.

Результати дисертаційного дослідження Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації» є важливими для педагогічної науки й освітньої практики. Дисертація є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке відповідає нормативним документам і чинним вимогам, і може бути подана до захисту у спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук.

Доповідач Невзоров Р.В.: Дозвольте подякувати шановному рецензенту Мешко Г.М. за аналіз та висловлені зауваження щодо дисертаційного дослідження. Із зауваженнями ми погоджуємося і будемо враховувати їх у нашій подальшій роботі.

Головуюча доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.: Шановні колеги! Перейдемо до обговорення. Хто хоче висловитись щодо науково-педагогічної діяльності дисертанта і представлених результатів його дисертаційного дослідження. Немає.

Дозвольте представити запропонований рецензентами за результатами попередньої експертизи

висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації».

1. Актуальність теми дослідження. зумовлено наступними обставинами: по-перше, ймовірність розв'язання агресії проти нашої держави після відбиття повномасштабного вторгнення РФ буде у подальшому постійно зберігатися на достатньо високому рівні, що обумовлює постійну підтримку паритету у війсьній галузі загалом та тактичній авіації Повітряних Сил ЗС України зокрема; по-друге, підтримка та оновлення літакового парку тактичної авіації вимагає підвищення ефективності та багатофункціональності бойового застосування підрозділів тактичної авіації;

Вищезазначене на перший план виводить професійно значущі якості пілота, необхідні для захоплення й утримання тактичної переваги у повітрі, та властивості його організму, важливі для забезпечення прийняття оптимальних тактичних рішень в умовах бойового польоту. Бойові

4. Доцільно об'єднати друге і третє завдання дослідження.

5. Автор досліджує систему підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації. Яка роль інших видів діяльності, крім навчальної, у фаховій підготовці льотчиків?

6. Як узгоджується назва розділу 2 «Сучасний стан фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів у системі вищої військової освіти» із назвою п.2.2. «Історичний екскурс підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів»?

7. У розділі 5 добре здійснено кількісний аналіз результатів експериментального дослідження. Вартувало б більше уваги приділити саме *якісному* аналізу результатів проведеного експерименту.

Результати дисертаційного дослідження Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації» є важливими для педагогічної науки й освітньої практики. Дисертація є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке відповідає нормативним документам і чинним вимогам, і може бути подана до захисту у спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук.

Доповідач Невзоров Р.В.: Дозвольте подякувати шановному рецензенту Мешко Г.М. за аналіз та висловлені зауваження щодо дисертаційного дослідження. Із зауваженнями ми погоджуємося і будемо враховувати їх у нашій подальшій роботі.

Головуюча доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.: Шановні колеги! Перейдемо до обговорення. Хто хоче висловитись щодо науково-педагогічної діяльності дисертанта і представлених результатів його дисертаційного дослідження. Немає.

Дозвольте представити запропонований рецензентами за результатами попередньої експертизи

висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації».

1. Актуальність теми дослідження. зумовлено наступними обставинами: по-перше, ймовірність розв'язання агресії проти нашої держави після відбиття повномасштабного вторгнення РФ буде у подальшому постійно зберігатися на достатньо високому рівні, що обумовлює постійну підтримку паритету у воєнній галузі загалом та тактичній авіації Повітряних Сил ЗС України зокрема; по-друге, підтримка та оновлення літакового парку тактичної авіації вимагає підвищення ефективності та багатофункціональності бойового застосування підрозділів тактичної авіації;

Вищезазначене на перший план виводить професійно значущі якості пілота, необхідні для захоплення й утримання тактичної переваги у повітрі, та властивості його організму, важливі для забезпечення прийняття оптимальних тактичних рішень в умовах бойового польоту. Бойові

властивості особистості військового пілота забезпечують ефективність бойового застосування авіації та визначають шляхи їх формування у процесі навчання – формування образу різних видів бойових польотів як механізму психічної регуляції дій із захоплення й утримання тактичної переваги у повітрі, формування тактичного мислення, формування стійкості до маневрених перевантажень і динамічної зміни повітряно-тактичної обстановки, розвиток професійного інтелекту.

Все це обумовлює необхідність зміни підходів у підготовці майбутніх пілотів тактичної авіації, а саме теоретичних та методичних засад їх навчання підготовці та виконанню бойових польотів.

2. Дослідження виконано відповідно до Плану наукової і науково-технічної діяльності Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба в межах теми науково-дослідної роботи «Удосконалення тактичної підготовки курсантів – льотчиків із застосуванням сучасних інформаційних технологій» (номер державної реєстрації 0122U000218) і тем оперативних завдань: «Оптимізація повітряно-тактичних компонентів підготовки операторів складних ергатичних систем для покращення викладання дисципліни тактика роду авіації» (Інв. № 19864); «Забезпечення якості фахової підготовки курсантів-льотчиків тактичної авіації до бойових польотів» (Інв. № 20049).

Тему роботи затверджено вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (протокол № 2 від 24 вересня 2024 р.).

3. У дисертаційній роботі Невзорова Р.В. наукові положення та висновки забезпечені методичним обґрунтуванням вихідних позицій дисертації, методологічна основа дослідження адекватна її об'єкту, предмету, меті та завданням.

4. Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження полягає у тому, що:

вперше

- науково обґрунтовано теоретичні та методичні основи фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації;

- розроблено концепцію фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації, що охоплює методологічний (синтез особистісно-орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного підходів), теоретичний (висвітлює низку вихідних категорій, дефініцій, мету, завдання, функції), технологічний (містить етапи і послідовність упровадження авторської педагогічної системи, структурно-функціональної моделі та педагогічних умов, забезпечує взаємодію компонентів, критеріїв, показників і рівнів готовності майбутніх пілотів тактичної авіації до бойових польотів), що уможливило визначити й обґрунтувати методологічні основи фахової підготовки, з'ясувати основні чинники, виявити й обґрунтувати педагогічні умови, визначити провідні педагогічні напрями фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації;

- розроблено та експериментально перевірено педагогічну систему

забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації, що спрямована на формування сукупності когнітивного, діяльнісного, операційного, мотиваційно-вольового, фізичного та психофізіологічного компонентів. Побудова педагогічної системи з теорії та практики навчання виконанню бойових польотів ґрунтується на нових концептуальних засадах і виявляється у наступному: 1) розробка структуроутворення спеціальної (бойової наземної) підготовки з теорії та практики наземного навчання виконанню бойових польотів базується на фундаментальних розробках професійної підготовки та психологічних теорій і відбиває наукові тенденції у вирішенні проблеми людського фактора у бойовому польоті; 2) структуроутворення теорії і практики наземного навчання бойовим польотам знаходиться у діалектичній взаємообумовленості зі всіма основними засобами (дисциплінами, видами) професійної підготовки, визначаючи спеціальну (бойову наземну) підготовку до бойових польотів як головний її елемент, детермінуючи мідисциплінарні зв'язки у навчанні;

- теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації, а саме: створення сприятливих умов формування в курсантів-пілотів якостей самоактуалізації, самозростання, самооцінки, навчання в умовах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; формування атмосфери вільного і продуктивного розвитку особистості; утворення наземного бойового освітнього середовища; забезпечення відповідності фахової підготовки стандартам НАТО;

- розроблено та науково обґрунтовано структурно-функціональну модель педагогічної системи забезпечення якості підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації до бойових польотів, що демонструє організований набір оптимальних (змодельованих) умов і чинників освітнього процесу у ВВНЗ, які здатні найкраще (зважаючи на реальні фінансові, матеріально-технічні, кадрові та інші ресурси) забезпечити достатній для виконання професійної діяльності рівень фахових знань, умінь і навичок, а також професійно значимих компетентностей майбутніх пілотів тактичної авіації за результатами їх фахової підготовки;

- подано авторські тлумачення понять «підготовка майбутніх пілотів тактичної авіації», «професійна підготовка майбутніх пілотів тактичної авіації», «фахова підготовка майбутніх пілотів тактичної авіації», «якість фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації», «фахова готовність майбутніх пілотів тактичної авіації», «бойовий політ», «готовність до бойового польоту», «якісна фахова підготовка до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації», «наземне навчання бойовим польотам майбутніх пілотів тактичної авіації», «якість наземного навчання бойовим польотам майбутніх пілотів тактичної авіації»;

- удосконалено процес спеціальної (наземної бойової) підготовки (зміст, форми, методи) майбутніх пілотів тактичної авіації до бойових польотів; зміст навчальних планів і програм для курсантів за освітньою

програмою «Льотна експлуатація та бойове застосування літаків». Сформульовано теоретичні положення, які розширюють наукове коло спеціальних знань у процесі фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації та створюють передумови для розроблення навчальних програм, методик, практичних рекомендацій із професійної підготовки майбутніх військових льотчиків.

Набули подальшого розвитку положення, що характеризують об'єктивні та суб'єктивні чинники щодо забезпечення якості фахової підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації до бойових польотів; діагностика рівнів готовності майбутніх пілотів тактичної авіації до бойових польотів.

5. Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що отримані у процесі наукового пошуку відомості будуть теоретичним підґрунтям для забезпечення якості професійної підготовки майбутніх пілотів тактичної авіації. Розроблено й упроваджено в освітній процес льотних закладів освіти: структуру фахової підготовки, що інтегрує всі засоби наземного навчання бойовим польотам майбутнього пілота тактичної авіації; технологію організації освітнього процесу з теорії та практики наземного навчання бойовим польотам та дидактичне наповнення з технологічними параметрами організаційної структури; авторський спецкурс «Психолого-педагогічні особливості фахової готовності до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації».

Отримані в процесі наукового дослідження відомості можуть бути використані в процесі укладання робочих програм із професійно-орієнтованих дисциплін, розроблення лекційних курсів і практичних занять, написання підручників та навчальних посібників із проблем фахової підготовки майбутніх військових пілотів до бойових польотів тощо.

6. Основні результати дослідження впроваджено в практику підготовки майбутніх пілотів льотних навчальних закладів (установ) - Льотної академії Національного авіаційного університету (довідка № 0108/459 від 30 березня 2023 р.); Харківського національного університету Повітряних Сил (акт про реалізацію результатів НДР «Удосконалення тактичної підготовки курсантів льотчиків із застосуванням сучасних інформаційних технологій» від 21 лютого 2022 р., акт про реалізацію результатів оперативного завдання «Оптимізація повітряно-тактичних компонентів підготовки операторів складних ергатичних систем для покращення викладання дисципліни Тактика роду авіації» від 15 грудня 2023 р., акт про реалізацію результатів оперативного завдання «Забезпечення якості фахової підготовки курсантів льотчиків тактичної авіації до бойових польотів від 30 серпня 2024 р.); Товариств з обмеженою відповідальністю: «Льотна школа «Кондор» (довідка № 59/2023 від 15 червня 2023 р.), «Льотна школа «Форсаж» (довідка № 12/6-1 від 12 червня 2023 р.), «Український Тренувальний Центр «Авіатор» (довідка від 13 червня 2023 р.), «Західноукраїнська школа авіації» (довідка № 35/2023 від 23 травня 2023 р.).

7. Основні положення та висновки дисертації відображено автором

в 74 наукових та навчально-методичних працях, із них: 3 статті – у закордонних індексованих виданнях Scopus, 13 – у наукових фахових виданнях України, 12 – у закордонних виданнях із напрямку, з якого підготовлено дисертацію; 1 колективна монографія; 1 навчальний посібник; 2 навчально-методичних посібники; 34 тези і матеріали доповідей на конференціях; 5 статей, 1 звіт про науково-дослідну роботу; 2 звіти про оперативне завдання, які додатково відображають результати дисертаційного дослідження.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати

1. Невзоров Р.В. Впровадження сучасних освітніх технологій як засобу вдосконалення наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Академічні студії. Серія: Педагогіка*. Луцьк: Луцький педагогічний коледж, 2022. Вип. 1. С. 134-142.

2. Невзоров Р.В. Деякі методологічні особливості вибору апарату експериментального дослідження фахової готовності до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. Хмельницький: НАДПСУ, 2022. № 3 (30). С. 403-415.

3. Невзоров Р.В. Діагностика фахової готовності до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Педагогічні науки: теорія та практика*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 4 (40). С. 170-175.

4. Невзоров Р.В. До питання доцільності застосування модельного підходу в дослідженні процесу підготовки майбутніх військових льотчиків до бойових польотів. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. № 1 (34). С. 167-171.

5. Невзоров Р.В. До питання історико-педагогічного розвитку проблеми підготовки військових льотчиків до бойових польотів. *Український психолого-педагогічний науковий збірник*. Львів: Львівська педагогічна спільнота, 2021. № 22 (22). С. 49-52.

6. Невзоров Р.В. До питання наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: ЛА НАУ, 2020. Вип. 7. С. 67-72.

7. Невзоров Р.В. Місце наземного навчання бойовим польотам у системі фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації України. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій та загальноосвітній школах. Збірник наукових праць*. Запоріжжя, 2020. № 71. Т.1. С. 149-153.

8. Невзоров Р.В. Методичні основи використання авіаційних тренажерів у наземному навчанні бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ, 2020. Випуск 72. Том 2. С. 54-58.

9. Невзоров Р. Наземне навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації в сучасному динамічному відкритому освітньому

просторі: до постановки проблеми. *Людинознавчі студії. Серія: «Педагогіка». Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Випуск 12 (44). С. 140-145.

10. Невзоров Р.В. Наземне навчання бойовим польотам як умова якісної фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. №1 (95). С. 248-256.

11. Невзоров Р.В. Новий контекст проблеми наземного навчання майбутніх військових льотчиків бойовим польотам у структурі їхньої фахової підготовки. *Knowledge, Education, Law, Management.* Fundacja Instytut Spraw Administracji Publicznej w Lublinie, № 8 (36) vol. 2/2020, p. 3-7.

12. Невзоров Р.В. Нормативно-правове забезпечення наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки.* Ізмаїл: ІДГУ, 2020. Вип. 48. С. 165-170.

13. Невзоров Р.В. Основні тенденції організації підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів у закладі вищої військової освіти України. *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки.* Кропивницький: ЛА НАУ, 2020. Вип. 8. С. 94-99.

14. Невзоров Р.В. Педагогічне вимірювання когнітивного компоненту фахової готовності до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences,* Number 4. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2021, p. 89-95.

15. Невзоров Р.В. Педагогічне вимірювання психофізіологічного компоненту фахової готовності до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Knowledge, Education, Law, Management.* Fundacja Instytut Spraw Administracji Publicznej w Lublinie, № 1 (45), 2022, p. 17-21.

16. Невзоров Р.В. Педагогічні особливості наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Вісник національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія.* Київ, 2020. № (16) 2020. С. 96-103.

17. Невзоров Р.В. Проблеми впровадження сучасних тренажерних освітніх засобів у наземне навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Академічні студії. Серія: Педагогіка.* Луцький педагогічний коледж: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Випуск 3. Т. 1. С. 205-211.

18. Невзоров Р.В. Проблемні тенденції підготовки майбутніх військових льотчиків до бойових польотів у світлі сучасних концептуальних і нормативних вимог до них. *Інноваційна педагогіка. Науковий журнал.* Одеса: ПНДІ ЕІ, 2021. Вип.31. Т. 1. С. 129-132.

19. Невзоров Р.В. Стандарти НАТО з військової освіти як орієнтир для системи фахової підготовки до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Військова освіта. Збірник наукових праць Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського.* Київ: НУОУ, 2022. № 2 (46). С. 188-195.

20. Р.В. Невзоров, О.В. Громико, П.М. Онипченко. Компонентний склад готовності майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів. *Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил*. Харків: ХНУПС, 2024. № 1 (79). С. 24-30.

21. Р. Невзоров, П. Онипченко, В. Ленець, О. Мотузов. Особливості сучасного підходу до підготовки майбутніх військових льотчиків тактичної авіації до бойових польотів. *Освітній процес: методика, досвід, проблеми. Навчально-методичний збірник*. Харків: ХНУПС, 2022. № 1-2 (163-164) 2022. С. 5-9.

22. Інноваційні освітні технології: світовий і вітчизняний досвід використання в системі неперервної освіти: монографія / відповідальні редактори Барановська Л.В. (Київ, Україна), Морська Л.І. (Жешув, Республіка Польща). Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук». 2022. С. 199-210.

23. Nevzorov R. A theoretical model of preparation of future military pilots for combat flights. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*, Częstochowa, 2020, 38 (2020) nr 1-2, S. 167-171.

24. Nevzorov R. Ensuring High-Quality Professional Training for Future Tactical Air Force Pilots in Combat Flight through the Pedagogical System's Effectiveness Justification. *South Eastern European Journal of Public Health*, 2024, Special Volume XXIII No. S3, p. 38-51. **(Scopus)**

25. Nevzorov R. Features of the Modern Approach to the Training of Future Tactical Aviation Pilots for Combat Flights in the Institution of Higher Military Education: According to the Official Methodical Documents. *The Educational Review*, USA, 2021, 5(4), p. 87-90.

26. Nevzorov R.V. Main components of the pedagogical system of ground-based training for combat flights of future pilots of tactical aviation. *Образование в 21-ом веке. Международный научно-методический рецензированный журнал*. Ереван, 2020. № 1(3). С. 247-257.

27. Nevzorov Roman. Pedagogical Measurement of Physical Condition as a Component of Professional Readiness of Tactical Aviation Pilots. *Res Militaris*, Winter 2022, vol.12, n 6, p. 1329-1337.

28. Roman Nevzorov. Professional Preparation Of Future Tactical Aviation Pilots As A Psychological And Pedagogical Issue. *Psychology and education*, April 2021, volume 58(5), p. 1753-1761.

29. Roman Nevzorov. Procedure for measuring the motivational and volitional component of professional training for combat flights of future tactical aviation pilots. *Academia*, 2024, number 34, 2024, p. 61-75. **(Scopus)**

30. Nevzorov Roman. Psychophysiological Readiness of Tactical Aviation Pilots as a Subject of Multidisciplinary Research. *International Journal of Psychiatry Research*, 2021, volume 4 (5), p. 1-3.

31. Roman Nevzorov. Scientific and methodological approach for organizing a pedagogical experiment to evaluate the efficiency of a pedagogical system in ensuring quality professional combat training for future tactical aviation pilots. *Nanotechnology Perceptions*, 2024, 20 No.S1 (2024), p. 102-110 **(Scopus)**

32. Nevzorov Roman. The problem of pedagogical evaluation of the motivational and voluntary components of professional readiness of future pilots of tactical aviation for combat flights. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*, Częstochowa, 2022, 50 (2022) nr 1, s. 106-113.

33. Nevzorov Roman. Fundamentals of the Model of Implementation of the Pedagogical System For Ensuring the Quality of Ground Training of Future Tactical Aviation Pilots in Ukraine. *International Journal of Social Science And Human Research*, volume 04, issue 08 August 2021, p. 2220-2224.

34. Roman Nevzorov. Quality management of ground training of future pilots in the conditions of modern educational space in Ukraine. *International Scientific Journal Economics & Education*. Riga: ISMA University, 2021, vol. 6, issue 2, p. 90-94.

Опубліковані праці апробаційного характеру

35. Невзоров Р.В. Діагностика фахової готовності до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Авіація та космонавтика: напрями інноваційного розвитку*: матеріали XXXXI Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих учених, курсантів і студентів, м. Кропивницький, 12 квіт. 2023 р. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023. С. 74-75.

36. Невзоров Р.В. До питання моделювання педагогічної системи забезпечення якості наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Інноваційні наукові дослідження у сфері педагогічних та психологічних наук*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 1-2 жовт. 2021р. Київ: Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського, 2021. С. 61-64.

37. Невзоров Р.В. До питання педагогічної системи наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Новітні технології – для захисту повітряного простору*: тези доповідей XVI міжнар. наук. конф. (м. Харків, 15-16 квіт. 2020 р.). Харків: ХНУПС, 2020. С. 94-95.

38. Невзоров Р. Забезпечення якості наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації засобами спецкурсу «Педагогічні основи фахової готовності військового льотчика». *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи*. Том XI: Генеза та цінність досліджень у сфері суспільних відносин / Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький.. Конін Ужгород – Перемишль – Херсон: Посвіт, 2021. С. 98-101.

39. Невзоров Р.В. Критеріальний апарат педагогічного вимірювання когнітивного компоненту фахової готовності до бойових польотів майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Традиції та новації у сфері педагогіки та психології*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 4-5 лют. 2022 р.). Київ: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2022. С. 110-114.

40. Невзоров Р.В. Місце інформаційних освітніх технологій в системі координат наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації в Україні. *Стан та перспективи розвитку педагогіки та психології в Україні та світі*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 3-4 вер. 2021 р.).

Київ: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2021. С. 59-62.

41. Невзоров Р.В. Місце наземного навчання бойовим польотам в системі фахової підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Мелітополь, 27-29 травня 2020 р.). Мелітополь: ТДАТУ, 2020. С. 113-117.

42. Невзоров Р. Науково-педагогічні витоки сучасних підходів до підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів у закладі вищої військової освіти України. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том X: Ефекти участі в розвитку науки та освіти на відстані*: матеріали X міжнар. наук.-практ. конф. (Конін – Ужгород –Херсон, 23 квітня 2021 р.). Дрогобич: Посвіт, 2021. С. 152-155.

43. Невзоров Р.В. Особливості впровадження стандартів НАТО з військової освіти у підготовку майбутніх льотчиків тактичної авіації до виконання бойових польотів. *Новітні технології – для захисту повітряного простору*: тези доповідей XIX міжнар. наук. конф. (м. Харків, 12-13 квіт. 2023 р.). Харків: ХНУПС, 2023. С. 69.

44. Невзоров Р.В. Особливості педагогічної системи наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Новітні технології – для захисту повітряного простору*: тези доповідей XVII міжнар. наук. конф. (м. Харків, 14-15 квіт. 2021 р.). Харків: ХНУПС, 2021. С. 108-109.

45. Невзоров Р.В. Питання педагогічного моделювання в процесі навчання курсантів виконанню бойових польотів. *Новітні технології – для захисту повітряного простору*: тези доповідей XVIII міжнар. наук. конф. (м. Харків, 27-28 лип. 2022 р.). Харків: ХНУПС, 2022. С. 72.

46. Невзоров Р.В. Педагогічна система забезпечення якості наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації: до постановки проблем. *Людина та соціум: сучасні проблеми взаємодії (психологічні та педагогічні аспекти)*: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 24–25 вересня 2021 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2021. С. 60-64.

47. Невзоров Р.В. Розвиток критичного мислення у майбутніх військових пілотів у процесі фахової підготовки у профільному ЗВО. *Розвиток критичного мислення в процесі освітньої діяльності: вітчизняний та європейський виміри*: програма міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Глухів, 13 лют. 2020 р.). Глухів, 2020. С. 50.

48. Невзоров Р.В. Сучасні військово-педагогічні шляхи формування фахової готовності майбутніх льотчиків тактичної авіації в авіаційному ВВНЗ України. *Філософські аспекти професійної освіти*: матеріали X міжнар. наук. практ. конф. (Херсон – Кропивницький, 17 листопада 2022 р.). Херсон – Кропивницький: ПП «Поліум», 2022. С. 185-187.

49. Невзоров Р.В., Гуменюк Д.М. Особливості підготовки та знищення крилатих ракет підрозділом винищувальної авіації. *Новітні технології – для*

захисту повітряного простору: тези доповідей XVI міжнар. наук. конф. (м. Харків, 15-16 квіт. 2020 р.). Харків: ХНУПС, 2020. С. 93.

50. Невзоров Р.В., Помазуєв В.В. Система управління частинами (підрозділами) армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України в умовах російсько-Української війни. *Перспективи розвитку озброєння та військової техніки Сухопутних військ*: Збірник тез доповідей міжнар. наук.-тех. конф. (м. Львів, 17-18 трав. 2023 р.). – Львів: НАСВ, 2023. С. 210.

51. Невзоров Р.В., Сіненко Д.В. Наземне навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації як об'єкт окремого педагогічного дослідження. *Актуальні проблеми вищої професійної освіти*: збірник наук. праць VIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 20 бер. 2020 р.). Київ: НАУ, 2020. С. 146-147.

52. Невзоров Р.В., Онипченко П.М., Громико О.В. Фахова готовність майбутнього військового льотчика до професійної діяльності. *Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: від дошкільної освіти до освіти дорослих (вітчизняний і світовий досвід упровадження)*: збірник наук. праць (за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. 20 бер. 2024 р.). Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 42-46 с.

53. Онипченко П.М., Невзоров Р.В., Ушань В.М. Управління безпілотними літальними апаратами при їх застосуванні у складі групи. [Текст]. / П.М. Онипченко, Р.В. Невзоров, В.М. Ушань // *Перспективи розвитку та застосування сучасних систем і засобів зв'язку в інтересах управління військами*: зб. тез наук.-практ. конф. (Україна, м. Харків, 23 лютого 2021 року). – Х.: Національна академія Національної гвардії України, 2021. С. 19.

54. Невзоров Р.В. Використання авіаційних тренажерів як засіб вдосконалення наземного навчання майбутніх льотчиків тактичної авіації. *European scientific discussions: proceedings of VII International Scientific and Practical Conference, May 23-25, 2021. Rome, Italy*, P. 221-223.

55. Невзоров Р.В. До питання фахової готовності майбутніх льотчиків тактичної авіації у вищому військовому закладі освіти України. *International Scientific Conference Modern Scientific Research: Achievements, Innovations and Development Prospects: Conference Proceedings, October 1-2, 2021. Riga, Latvia: «Baltija Publishing»*. P. 156-158.

56. Невзоров Р.В. Забезпечення якості наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації як педагогічна система: обґрунтування підходу. *International scientific conference “Modern European psychological and pedagogical education. The development of a creative learning environment”*: conference proceedings, October 8–9, 2021. Łódź, the Republic of Poland: “Baltija Publishing”, 2021. P. 88-90.

57. Невзоров Р.В. Застосування педагогічного моделювання в процесі підготовки курсантів-льотчиків до бойових польотів у закладі вищої військової освіти. *Scientific and pedagogic internship “Mastery of the organization of pedagogical interaction between a teacher and engineering*

students. *The experience of EU countries*": Internship proceeding, February 15-March 26, 2021. Wloclawek, Republic of Poland: "Baltija Publishing", 2021. P. 58-62.

58. Невзоров Р.В. Ключові тенденції підготовки до бойових польотів майбутніх військових льотчиків в сучасних Українських реаліях. *Social and economic aspects of education in modern society: proceedings of the XIII International Scientific and Practical Conference*, November 25, 2020. Warsaw, Poland, P.19-21.

59. Невзоров Р.В. Організаційно-педагогічні умови фахової підготовки льотчиків тактичної авіації у вищому військовому навчальному закладі України. *Proceedings of XI international scientific and practical conference: "International scientific innovations in human life"*. (Manchester, May 11-13, 2022). Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom, 2022. P. 421-426.

60. Невзоров Р.В. Основні напрями вдосконалення наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *Scientific and pedagogic internship "EU experience in reforming engineering education": Internship proceeding*, January 20 – February 28, 2020/ Prague. P. 62-67.

61. Невзоров Р.В. Педагогічне моделювання процесу підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації як інструмент підвищення рівня їх бойової підготовки. *Dynamics of the development of world science: abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference*. (Ванкувер, 2-4 вересня 2020 р.). Perfect Publishing, Vancouver, Canada, 2020. P. 218-222.

62. Невзоров Р.В. Педагогічні особливості існуючого нормативного підходу до підготовки майбутніх льотчиків до бойових польотів. *Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference: "Science and education: problems, prospects and innovations"* (Kyoto, 1-3 april, 2021). CPN Publishing Group, р. Kyoto, Japan, 2021. P. 748-752.

63. Невзоров Р.В. Перспективи впровадження сучасних педагогічних технологій у наземне навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації. *International scientific and practical conference "Pedagogy and psychology in the modern world: interaction vectors": conference proceedings*, May 28–29, 2021. Wloclawek: «Baltija Publishing». P. 88 - 92.

64. Невзоров Р.В. Створення педагогічної системи забезпечення якості наземного навчання бойовим польотам майбутніх льотчиків тактичної авіації у контексті поступу України до НАТО: до постановки проблеми. *Modernization of the education system: world trends and national peculiarities* (Kaunas, 21 February, 2020). Kaunas, Lithuania, 2020. P. 45-50.

65. Невзоров Р.В. Фахова готовність майбутніх льотчиків тактичної авіації як окремий педагогічний конструкт. *The 4th International scientific and practical conference "Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects"* (September 25-27, 2021). MDPC Publishing, Berlin, Germany, 2021. P. 143-148.

66. Roman Nevzorov. Analysis of the conditions of combat operations of the tactical aviation of the Air Forces of the Armed Forces of Ukraine during the

Russian-Ukrainian war. *International Society of Military Sciences Conference 2024*, September 10-12, 2024. Stockholm: Swedish Defence University, 2024. P. 16.

67. Roman Nevzorov. Justification of the problem of ground training for combat flights of future tactical aviation pilots in a modern dynamic open educational space. *Proceedings of International Scientific Conference: "Trends in Development of Innovative Scientific Research in the Context of Global Changes"*, May 7-8, 2021. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». P. 43-46.

68. R. Nevzorov, S. Holubtsov. Features of simulator training of future tactical aviation pilots for combat flights. *Новітні технології – для захисту повітряного простору: тези доповідей XVI міжнар. наук. конф. (м. Харків, 02-03 травня 2024 р.)*. Харків: ХНУПС, 2024. С. 67.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

69. Невзоров Р. В. Фахова підготовка майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів: навчально-методичний посібник. Кропивницький: «Поліум», 2024. 176 с.

70. Забезпечення якості фахової підготовки курсантів-льотчиків тактичної авіації до бойових польотів: звіт про ОЗ "Політ" Харків: ХНУПС. 2024. 121 с. Інв. № 20049.

71. Легкомоторний літак ХА3-30 і його льотна експлуатація: навч.-метод. посіб. / Р.В. Невзоров, П.М. Онипченко, Н.М. Отрешко та ін. Харків: ХНУПС, 2020. 212 с.

72. Оптимізація повітряно-тактичних підготовки операторів складних ергатичних систем для покращення викладання дисципліни тактика роду авіації: звіт про ОЗ " «Оператор»". Харків: ХНУПС. 2023. 90 с. Інв. № 19864.

73. Підготовка та ведення повітряних боїв підрозділами винищувальної авіації. Ч. 3. Ведення повітряних боїв підрозділами винищувальної авіації під час виконання основних бойових завдань (екіпаж-ескадрилья): навч. посібник / Р. В. Невзоров, П. М. Онипченко, Ю. М. Корнусь та ін. Харків: ХНУПС, 2023. 296 с.

74. Удосконалення тактичної підготовки курсантів-льотчиків із застосуванням сучасних інформаційних технологій: звіт про НДР "Прорив" - Харків: ХНУПС. 2021. 143 с. ДР № 0122U000218. Інв. № 19590.

8. Дисертаційне дослідження виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Головуюча доктор педагогічних наук, професор Мешко Г.М.:
Шановні колеги! Дозвольте поставити на голосування питання про схвалення висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації», підготовлений рецензентами за результатами попередньої експертизи, та рекомендацію дисертаційного дослідження Невзорова Романа Вікторовича до публічного

захисту у спеціалізованій вченій раді з присудження наукового ступеня доктора наук. Чи є інші пропозиції? Немає.

Результати голосування:

«за» – 14 осіб,

«проти» – немає,

«утрималися» – немає

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації», підготовлений рецензентами за результатами попередньої експертизи і розглянутий на фаховому семінарі на базі кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

2. Визнати, що дисертаційна робота Невзорова Р.В. є самостійною завершеною науковою працею, яка за рівнем наукової новизни, теоретичним і практичним значенням отриманих результатів відповідає чинним вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук відповідно до пп.7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою КМУ № 1197 від 17.11.2021 р.

3. Зміст дисертації, методи та основні результати дослідження, відповідають спеціальності 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

4. Рекомендувати дисертацію Невзорова Романа Вікторовича «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації» до захисту у спеціалізованій вченій раді з присудження наукового ступеня доктора наук.

Головуюча на фаховому семінарі

Галина МЕШКО

Рецензенти:

Григорій ТЕРЕЩУК

Іван ЦІДИЛО

Галина МЕШКО

Секретар

Підпис засвідчую:
Начальник відділу кадрів

Ірина ШУЛЬГА